

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S
DĖL VAIKO LAIKINO IŠVYKIMO Į UŽSIENIO VALSTYBES TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO

2002 m. vasario 28 d. Nr. 302
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso įgyvendinimo priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. 1506 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [113-3631](#)) 4.25 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Vaiko laikino išvykimo į užsienio valstybes tvarką (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. sausio 11 d. nutarimą Nr. 28 „Dėl Vaikų laikino išvykimo į užsienio valstybes tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [5-143](#)).

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

VAIKO LAIKINO IŠVYKIMO Į UŽSIENIO VALSTYBES TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši tvarka reglamentuoja Lietuvos Respublikoje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių ir užsieniečių (užsienio valstybės piliečių ir asmenų be pilietybės) vaikų (toliau vadinama – vaikas) laikiną išvykimą (toliau vadinama – vykimas) į užsienio valstybes, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymuose ar tarptautinėse sutartyse nenumatyta kitaip.

Ši tvarka taikoma vaikui, neturinčiam 18 metų, išskyrus atvejį, kai vaikas, iki sueinant jam 18 metų, yra sudaręs santuoką (įgijęs visišką civilinį veiksnumą) arba teismo tvarka pripažintas visiškai veiksniu (emancipuotas).

2. Vaikas paprastai į užsienio valstybę vyksta su abiem tėvais (įtėviais) arba vienu iš jų, arba globėju (rūpintoju). Jeigu tėvai (įtėviai), globėjas (rūpintojas) lydėti vaiko negali, vaikas gali vykti su įgaliotu atstovu arba vienas, turėdamas reikiamus ir galiojančius vykimo į užsienio valstybes dokumentus.

3. Už vykstančio į užsienio valstybę, būnančio joje ir grįžtančio į Lietuvą vaiko sveikatą, gyvybę, teisių ir teisėtų interesų apsaugą atsako tėvai (įtėviai), globėjas (rūpintojas) ar įgaliotas atstovas.

4. Ši tvarka netaikoma vaikui, kai, be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiamas dokumentas, patvirtinantis, kad jis yra užsienio valstybės gyventojas.

II. VAIKO VYKIMO DOKUMENTAI

5. Jeigu vaikas vyksta į užsienio valstybę su abiem tėvais (įtėviais) ar vienu iš jų, globėju (rūpintoju), įgaliotu atstovu arba vienas, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiamas vienas iš šių vaiko asmenį liudijančių dokumentų:

- 5.1. Lietuvos Respublikos piliečio pasas;
- 5.2. Lietuvos Respublikos diplomatinis arba tarnybinis pasas;
- 5.3. vaiko kelionės dokumentas;
- 5.4. kelionės dokumentas (pateikia asmenys be pilietybės);
- 5.5. pabėgėlio kelionės dokumentas;
- 5.6. atitinkamas užsienio valstybės kelionės dokumentas.

6. Jeigu vaikas gyvena su abiem tėvais (įtėviais) ir vyksta į užsienio valstybę su vienu iš jų, be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama antrojo iš vaiko tėvų (įtėvių) sutikimas, kad vaikas laikinai išvyktų, ir šio sutikimo kopija. Sutikime turi būti nurodytas jo galiojimo laikas. Sutikime parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno.

7. Jeigu vaikas vyksta į užsienio valstybę su tuo iš tėvų (įtėvių), su kuriuo teismas yra nustatęs vaiko gyvenamąją vietą, be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama teismo sprendimo dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo kopija. Šiuo atveju antrojo iš tėvų (įtėvių) sutikimo, kad vaikas laikinai išvyktų, nereikia.

8. Jeigu vaikas vyksta į užsienio valstybę su tuo iš tėvų (įtėvių), su kuriuo teismas nėra nustatęs vaiko gyvenamosios vietos, tačiau su juo vaikas gyvena daugiausia, be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams

pateikiama savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos raštas, kuriuo patvirtinama, kad vaikas gyvena daugiausia su tuo iš tėvų (įtėvių), ir šio rašto kopija. Savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnyba tokį raštą išduoda ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos. Rašte turi būti nurodytas jo galiojimo terminas. Šiuo atveju antrojo iš tėvų (įtėvių) sutikimo, kad vaikas laikinai išvyktų, nereikia.

9. Jeigu vaikas vyksta į užsienio valstybę su tuo iš tėvų (įtėvių), su kuriuo teismas nėra nustatęs vaiko gyvenamosios vietos arba su kuriuo vaikas negyvena daugiausia, be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama antrojo iš tėvų (įtėvių), su kuriuo teismas yra nustatęs vaiko gyvenamąją vietą arba su kuriuo vaikas gyvena daugiausia, sutikimas, kad vaikas laikinai išvyktų, ir šio sutikimo kopija. Sutikime turi būti nurodytas jo galiojimo laikas. Sutikime parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno.

10. Jeigu vaikas vyksta į užsienio valstybę su globėju (rūpintoju), be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama vaiko globą (rūpybą) patvirtinantis dokumentas ir jo kopija.

11. Kai vaikas vyksta į užsienio valstybę su įgaliotu atstovu, taip pat kai organizuojamos vaikų, kurių nelydi tėvai (įtėviai) ar vienas iš jų, ar globėjas (rūpintojas), turistinės (grupinės) arba kitokios kelionės, be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama abiejų tėvų (įtėvių) ar vieno iš jų, su kuriuo teismas yra nustatęs vaiko gyvenamąją vietą ar su kuriuo vaikas gyvena daugiausia, arba globėjo (rūpintojo) sutikimas, kad vaikas laikinai išvyktų, ir šio sutikimo kopija. Kartu su vieno iš tėvų (įtėvių) sutikimu, kad vaikas laikinai išvyktų, pateikiama teismo sprendimo dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo kopija arba savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos raštas, kuriuo patvirtinama, kad vaikas gyvena daugiausia su tuo iš tėvų (įtėvių), ir šio rašto kopija. Kartu su globėjo (rūpintojo) sutikimu, kad vaikas laikinai išvyktų, pateikiama vaiko globą (rūpybą) patvirtinantis dokumentas ir jo kopija. Sutikime turi būti nurodyta vaiką lydėti įgaliotas asmuo, jo paso duomenys ir sutikimo galiojimo laikas. Sutikime parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno. Savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos rašte turi būti nurodytas jo galiojimo laikas.

12. Turistinės (grupinės) ar kitokios kelionės į užsienio valstybę metu vaiko įgalioto atstovo pareigas atlieka kelionės vadovas arba turistinę (grupinę) kelionę organizuojančios institucijos ar įstaigos vadovo įsakymu (potvarkiu) paskirtas asmuo.

13. Jeigu vaikas, kuris gyvena su abiem tėvais (įtėviais) arba globėju (rūpintoju), į užsienio valstybę vyksta vienas (kai nėra galimybės jo lydėti), be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama abiejų tėvų (įtėvių) arba globėjo (rūpintojo) sutikimas, kad vaikas laikinai išvyktų, ir šio sutikimo kopija. Kartu su globėjo (rūpintojo) sutikimu, kad vaikas laikinai išvyktų, pateikiama vaiko globą (rūpybą) patvirtinantis dokumentas ir jo kopija. Sutikime turi būti nurodytas jo galiojimo laikas. Sutikime parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno.

14. Jeigu vaikas, kuris gyvena su vienu iš tėvų (įtėvių), į užsienio valstybę vyksta vienas (kai nėra galimybės jo lydėti), be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama abiejų tėvų (įtėvių) arba vieno iš jų, su kuriuo teismas yra nustatęs vaiko gyvenamąją vietą ar su kuriuo vaikas gyvena daugiausia, sutikimas, kad vaikas laikinai išvyktų, ir šio sutikimo kopija. Kartu su vieno iš tėvų (įtėvių) sutikimu, kad vaikas laikinai išvyktų, pateikiama teismo sprendimo dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo kopija arba savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos raštas, kuriuo patvirtinama, kad vaikas gyvena daugiausia su tuo iš tėvų (įtėvių), ir šio rašto kopija. Sutikime parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno. Sutikime ir savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos rašte turi būti nurodytas jų galiojimo laikas.

15. Jeigu vaiko tėvai (įtėviai) ar vienas iš jų laikinai arba nuolat gyvena (dirba) užsienio valstybėje (valstybėse), vaikas gali vykti vienas į užsienio valstybę pas tėvus (įtėvius) ar vieną iš jų.

Šiuo atveju, be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama dokumentai, patvirtinantys, kad vaiko tėvai (įtėviai) ar vienas iš jų gyvena (dirba) užsienio valstybėje (valstybėse), abiejų tėvų (įtėvių) ar vieno iš jų, su kuriuo teismas yra nustatęs vaiko gyvenamąją vietą ar su kuriuo vaikas gyvena daugiausia, arba globėjo (rūpintojo) sutikimas, kad vaikas laikinai išvyktų, ir šio sutikimo kopija. Dokumentai, patvirtinantys, kad vaiko tėvai (įtėviai) ar vienas iš jų gyvena (dirba) užsienio valstybėje (valstybėse), turi būti legalizuoti Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos, jeigu tarptautinėse sutartyse nenumatyta kitaip. Kartu su vieno iš tėvų (įtėvių) sutikimu, kad vaikas laikinai išvyktų, pateikiama teismo sprendimo dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo kopija arba savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos raštas, kuriuo patvirtinama, kad vaikas gyvena daugiausia su tuo iš tėvų (įtėvių), ir šio rašto kopija. Kartu su globėjo (rūpintojo) sutikimu, kad vaikas laikinai išvyktų, pateikiama vaiko globą (rūpybą) patvirtinantis dokumentas ir jo kopija. Sutikime ir savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos rašte turi būti nurodytas jų galiojimo laikas. Sutikime parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno.

Šis reikalavimas netaikomas vaikui, turinčiam Lietuvos Respublikos diplomatinį arba tarnybinį pasą.

16. Jeigu vaikui vykstant į užsienio valstybę reikia antrojo iš tėvų (įtėvių) sutikimo, tačiau jis sutikimo negali duoti dėl objektyvių priežasčių arba neduoda be pagrindo, vieno iš tėvų (įtėvių) prašymu raštu įformintą sutikimą, kad vaikas laikinai išvyktų, gali duoti savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnyba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos. Savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnyba, prieš duodama sutikimą, privalo įsitikinti, kad antrojo iš tėvų (įtėvių) sutikimo gauti neįmanoma ir kad sutikimo davimas atitinka vaiko interesus. Tokiu atveju, be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos duotas sutikimas ir jo kopija. Sutikime turi būti nurodytas jo galiojimo laikas. Sutikimą, kad vaikas laikinai išvyktų, davusi savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnyba (kai antrasis iš tėvų (įtėvių) sutikimo neduoda be pagrindo) ne vėliau kaip per 3 darbo dienas apie tai turi informuoti raštu antrąjį iš tėvų (įtėvių).

17. Antrojo iš tėvų (įtėvių) sutikimo nereikia, kai jis įstatymo nustatyta tvarka pripažintas nežinia kur esančiu, neveiksnium, miręs, duomenys apie jį neįrašyti į vaiko gimimo įrašą ar panašiai. Tokiu atveju, be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama ši faktą patvirtinantis dokumentas (mirties liudijimas, teismo sprendimas, vaiko gimimo liudijimas ar kt.) ir jo kopija.

18. Pagal šią tvarką sutikimą, kad vaikas laikinai išvyktų, davęs vienas iš tėvų (įtėvių) dėl svarbių priežasčių gali jį atšaukti likus ne mažiau kaip 10 kalendorinių dienų iki vaiko išvykimo į užsienio valstybę dienos, apie tai raštu informuodamas kitą iš tėvų (įtėvių) ir Valstybės sienos apsaugos tarnybą prie Vidaus reikalų ministerijos.

19. Jeigu dėl vaiko kelionės į užsienio valstybę kyla neaiškumų, savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnyba, kitos institucijos, įstaigos ir gyventojai gali kreiptis į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministeriją arba į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Konsulinį departamentą ir kitas institucijas ar įstaigas, prašydami paaiškinimų.

III. VAIKŲ GLOBOS (RŪPYBOS) INSTITUCIJOJE GLOBOJAMO (RŪPINAMO) VAIKO VYKIMAS Į UŽSIENIO VALSTYBES

20. Vaikų globos (rūpybos) institucijoje (vaikų globos namuose, internate, pensione ar kitoje įstaigoje) globojamas (rūpinamas) vaikas į užsienio valstybę vyksta pagal tarptautines sutartis ar užsienio valstybės institucijų kvietimą.

Vaikų globos (rūpybos) institucijoje globojamas (rūpinamas) vaikas į užsienio valstybę gali vykti ir pagal registruotą nevyriausybinį institucijų ar organizacijų sutartis (susitarimus) arba užsienio valstybėje įregistruotos nevyriausybinių institucijų ar organizacijos kvietimą.

21. Jeigu į užsienio valstybę vyksta vaikų globos (rūpybos) institucijoje globojamas (rūpinamas) vaikas, be šios tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiama savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos raštu įformintas sutikimas, kad vaikas laikinai išvyktų, ir šio sutikimo kopija.

22. Savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnyba raštu įformintą sutikimą, kad vaikas laikinai išvyktų, išduoda vaikų globos (rūpybos) institucijos vadovui ar įgaliotam atstovui pateikus šiuos dokumentus:

22.1. užsienio valstybės institucijos arba nevyriausybinės institucijos ar organizacijos kvietimą, kuriame nurodoma, kas, kuriam laikui ir kokių tikslų kviečia vaiką į užsienio valstybę, kas rūpinsis vaiko išlaikymu ir saugumu užsienio valstybėje, kaip bus užtikrintas jo grąžinimas į Lietuvą;

22.2. jeigu vaiką į užsienio valstybę kviečia arba dėl jo kelionės tarpininkauja užsienio valstybėje įregistruota nevyriausybinė organizacija, – šios organizacijos registracijos dokumentus (dokumentai turi būti išversti į lietuvių kalbą, paliudyti notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno ir legalizuoti Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje arba Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, jeigu tarptautinėse sutartyse nenumatyta kitaip);

22.3. jeigu vaiką, atvykstantį iš Lietuvos, ketinama apgyvendinti šeimoje, – užsienio valstybės oficialios valstybinės institucijos (socialinės paramos institucijos) išvadą apie tai, kad šeima gali priimti vaiką (vadovaujamosi užsienio valstybės įstatymais ir tvarka), užtikrinti jo išlaikymą, saugumą ir grįžimą į Lietuvą;

22.4. ketinančių vykti į užsienio valstybę vaikų ir juos lydinčių asmenų vardinį sąrašą, kuriame nurodomi vaikų ir juos lydinčių asmenų vardai, pavardės, asmens kodai (jeigu turi), vaikų gimimo vietos ir gimimo datos;

22.5. dokumentus, patvirtinančius, kad vaikas yra globojamas (rūpinamas) vaikų globos (rūpybos) institucijoje;

22.6. abiejų tėvų (įtėvių) ar vieno iš tėvų (įtėvių), su kuriuo teismas yra nustatęs vaiko gyvenamąją vietą arba su kuriuo vaikas gyvena daugiausia, arba globėjo (rūpintojo) sutikimą, kad vaikas laikinai išvyktų, ir šio sutikimo kopiją, jeigu vaikas valstybės išlaikomas iš dalies. Kartu su vieno iš tėvų (įtėvių) sutikimu, kad vaikas laikinai išvyktų, pateikiama teismo sprendimo dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo kopija arba savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos raštas, kuriuo patvirtinama, kad vaikas gyvena daugiausia su tuo iš tėvų (įtėvių), ir šio rašto kopija. Kartu su globėjo (rūpintojo) sutikimu, kad vaikas laikinai išvyktų, pateikiama vaiko globą (rūpybą) patvirtinantis dokumentas ir jo kopija. Sutikime parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno. Jeigu gauti tėvų (įtėvių) ar vieno iš jų arba globėjo (rūpintojo) sutikimo nėra galimybės, savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnyba, nusprendusi, kad vaikas gali vykti į užsienio valstybę, duoda sutikimą be tėvų (įtėvių) ar vieno iš jų arba globėjo (rūpintojo) sutikimo;

22.7. vaikų globos (rūpybos) institucijos steigėjo rašytinį pritarimą.

23. Vaiko globos (rūpybos) institucijos vadovas ar įgaliotas atstovas, gavęs savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybos sutikimą, ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki vaiko išvykimo į užsienio valstybę raštu informuoja apie tai Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Konsulinį departamentą, nurodydamas vaiko asmens duomenis, kelionės tikslą, maršrutą, tikslų adresą užsienio valstybėje, kurioje vaikas lankysis, kuriam laikui vaikas išvyksta, kas juo rūpinsis kelionės metu, kokia atsakinga užsienio valstybės institucija arba nevyriausybinė institucija ar organizacija rūpinsis vaiku, kol jis lankysis toje valstybėje.

24. Jeigu valstybėje, į kurią numatoma vykti, nėra Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos, vaikui vykti gali būti leidžiama tik išimties tvarka, gavus vaikų globos (rūpybos) institucijos steigėjo rašytinį pritarimą, atsižvelgiant į vaiko kelionės pobūdį, trukmę ir priimančiosios valstybės atitinkamos valstybės institucijos arba nevyriausybinės institucijos ar organizacijos garantijas.

25. Vaikų globos (rūpybos) institucijoje globojamas (rūpinamas) vaikas, įgijęs Lietuvos Respublikoje pagrindinį išsilavinimą, gali vykti į užsienio valstybes mokytis toliau. Nebaigęs pagrindinės mokyklos, šis vaikas gali vykti į užsienio valstybę mokytis tik gavęs Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos leidimą.

26. Kai vaikų globos (rūpybos) institucijoje globojamas (rūpinamas) vaikas vyksta į užsienio valstybę mokytis, savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybai, be šios tvarkos 22 punkte nurodytų dokumentų, pateikiama savivaldybės švietimo skyriaus pritarimo raštas ir pagrindinės mokyklos baigimo pažymėjimo kopija.

27. Įgaliotas atstovas atsako už vaiką tol, kol vaiko globą (rūpybą) užsienio valstybėje perima šeima arba globos (rūpybos) institucija. Savo įsipareigojimą atsakyti už vaiką įgaliotas atstovas patvirtina raštu.
